

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cavtio Criminalis, Seu De Processibus Contra Sagas Liber

Spee, Friedrich von

Francofvrti, 1632

23. Quo praetextu obtineri posse videatur vt liceat tormenta repetere sine
nouis indiciis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11133

reas absoluant, et si se in tortura purgarint? 167

accedere paulisper ad eorum partes,
& vel instruere minus eruditos, quibus
inuentis facere liceat quod lubet.

D V B I V M X X I I I .

*Quo prætextu obtineri posse videatur ut li-
ceat tormenta repetere sine nouis
indiciis?*

RESPONDEO, Non vnus prætextus
est, quo Iudices laxioris conscien-
tiæ vti possint, & nunc strenue passim
solent. Sunt autem isti:

PRÆTEXTVS I. Bartolus Iurisconsul-
tus in leg. vni. ff. de quæst. vult esse posi-
tum in arbitrio Iudicis, an repeti in E-
quuleum possit, qui in prima quæstione
nihil est fassus. Idem sentit Baldus in
l. 2. nu. 10. ad fin. C. quod metus causa.
Idem Paris de Puteo, Marsilius, Catal-
dus, Menochius, & alij relati à Claro
& Farinacio quæst. 38. num. 87. Recte
& egregie plane ad Iudicum mentem:
dicent enim se sequi sententiam Barto-
li & Baldi, aliorumq; citatorum, & vbi i-
psis lubebit, arbitrabuntur repeti o-
portere. Quod si dicas arbitrium Iudi-

M 4 cis

168 Dub. XXIII. Quo p̄textu obtineri posse videatur
cis debere nihilominus secundum iura
regulari, vt bene obseruant Doctores
respondebunt illi in Exceptis crimini-
bus licere iura transgredi : Ita liberri-
ma semper arbitria futura sunt , nec
quisquam vnquam quantumcunque
exerrauerit, conueniri poterit ac pu-
niri.

PRÆTEXTVS II. Docent alij repeti
tunc posse , cum tortura prima suffi-
ciens non fuit. Ita Clarus lib. 5. quæst. 64.
Quæ autem sufficiens æstimanda sit,
pendet à Iudicis arbitrio , inquit Del-
rius l. 5. sect. 9. Damhauderus praxi cri-
minali cap. 38. & alij passim, *Et hoc casu so-
lent Iudices* (verba sunt Iulij Clari loco
citato) *quando iubent reum deponi à prima
tortura scribi facere quod illum deponi iu-
beant animo repetendi &c.*

Rectissime & hoc pro laxis illis mili-
tabit : dicent enim cum ita volent prio-
rem torturam sufficientem non fuisse
sic quippe omnem eam appellabunt,
quæ reo vocem nondum extorsit, eritq;
hic calumnię struendę quasi locus com-
munis. Itaque torqueatur reus : si con-
fite-

fitetur, bene est: si non confitetur, insufficientis tortura fuit, cras repetatur: si nec tunc fatetur, adhuc insufficientis tortura fuit: procedamus.

PRÆTEXTVS III. Similis est item repetendæ torturæ color, quem suggerit Bartolus in l. vnus, ff. de quæstionib. dum ait, eam legem, vt & l. repeti, ff. eod. tit. sic intelligi & practicari, quod non possint repeti tormenta si iudicia fuerint infirmiora; possint autem si fuerint valde firma & multum vrgentia: atque de hac Bartoli explicatione ait Farinacius quæst. 38. num. 79. cum magistraliter locutum esse, sequunturq; Bartolum Paris de Puteo, Marsilius Bossus, & alij à Farinacio citati, contra Boerium, & (vt ait velle Carre-rium) contra magis communem Doctorum opinionem. Quicquid sit, insignis hic est color: nam in posterum pro suo quisque cerebro iudiciis suis quodcunq; volet pondus adimet aut addet, & si repetere tormenta lubeat, dicet iudicia sua plurimum vrgere, & minime infirma esse.

PRÆTEXTVS IV. Iuuabit quoq; quod sequitur; sic enim hodie probi Iudices existimant licere sibi torturam in hoc crimine, vtpote atroci, ad horam vnam aut etiam quinque quadrantes extendere, cum & sic doceat Farinacius q. 38. n. 54. contra generalem prohibitionem Pauli III. & vt mihi videtur contra seu naturalis seu saltem Christianæ humanitatis legem vt supra dixi, dub. 20. rat. 12. sed tamen sic mites illi putant. Itaque vt id tempus tanto fructuosius collocēt, diuidunt in duas tres partes, ac diebus diuersis torquent.

Sic enim ratiocinantur; licere sibi sumere tempus horæ, licere igitur eam horam in partes discindere. Præclarus color! nec aduertunt vt etiam concedam antecedens (quod tamen nunquam concesserim) non tamen nisi crudeliter inferri consequentiam posse: nam incredibiliter amplius ita distracta quam continuata tortura affligit. Refrigerato enim corpore, atque animo insuper per noctem fracto ac perterrefacto imaginatione nouæ sequen-
tis

ut liceat tormenta repetere sine nouis iudiciis? 171

tis diei pœnæ, quis neget insignem cumulum ad permissam pœnam adiectum iri? qui certe tam notabilis excessus non potest sine peccato grauissimo decerni ob causam datam supra dub. 21. Resp. 2.

PRÆTEXTVS V. Iuuabit vehementer præcedentem prætextum autoritas Iacobi Sprengeri & Henrici Institoris auctorum Mallei maleficarum, qui hæreticæ prauitatis inquisitores à Sede Apostolica quōdam in Germaniam missi fuerunt. Nam hi expresse docent, sæpius torqueri posse non fatentem per modum nō quidem *repetitionis* sed *continuationis*. Verba eorum ita habent parte 3. quæst. 14. pagina 513. *Quod si nec poterit reus ad terrorem vel etiam veritatem induci, tum pro secunda aut tertia die questionandum erit, ad continuandum tormenta, non iterandum, (quia iterari non debent, nisi noua superuenissent iudicia) Et tunc feretur coram eo sententia in modum qui sequitur. Et nos præfati Iudex assignamus tibi tali diem talem ad questiones continuandum ut tuo proprio ore veritas audiatur: sic illi nimis quam præclare. Quis iam Iudicium*

172 Dub. XXIII. Quo *prætextu* obtineri posse videatur
eum maleuolorum non apertum habet
ostium faciendi quod velit? non *repete-*
mus, inquit, torturam: absit sane, ut id
sine nouis maximisq; indiciis faciamus,
continuabimus solum alio die, dum veri-
tas elucescat: scimus repeti non posse,
est id contra leges ac rationem; nolu-
mus tam esse inhumani & crudeles, con-
tinuabimus duntaxat: Continuari enim
posse didicimus; & Autores sequimur
viros in hac materia versatos, Inquisito-
rum munere per Germaniam functos,
Theologos, & religiosos: sic igitur illi se
tuebuntur. Nescio quid dicam, itane
viros religiosos ac Sacerdotes loqui pos-
se & ludere in re tam acerba! Nam certe
irreligiosa hæc mihi crudelitas videtur;
& vereri incipio, imo sæpe ante sum ve-
ritus, ne prædicti Inquisitores omnem
hanc Sagarum multitudinem primum
in Germaniam importarint, torturis
suis tam indiscretis: imo, inquam, veris-
sime discretis, & diuisis.

PRÆTEXTVS VI. Sunt quidam qui do-
cent, quod si reus tot delicta commis-
set, ut vno die examen absolui non pos-
set,

set, posse eum vltra tres vices torqueri, adeo vt si quis de quinque diuersis criminibus foret delatus, & ex iudiciis grauius suspectus, & de tribus tantum delictis tres torturæ & examina consumpta, de reliquis toties torquendus sit, donec examen de iis fuerit perfectum & absolutum: sicut reus sufficienter hoc est bis aut ter tortus atque contra se crimen confessus, quarto aut quinto torqueri potest ad detegendum socios: quia ratione sociorum nunquam fuit tortus: sic ait Tannerus docere Delrium lib. 5. appendice 2. quæst. 34. Non habeo appendicem illam Delrij, vt videre possim: si ita est, quid obsecro fiet in crimine Magiæ, vbi tot crimina solent esse connexa? quanta via aperta Iudicibus erit ad torturas multiplicandas? Prohibeat Deus quæ hæc immanitas futura est? Denique id ex dictis clarum est, sub specie Iustitiæ eam esse Inquisitoribus potestatem repetendi tormenta, vt nullum non hominum genus, quod sub tormenta modo venire potuerit, Magiæ lue infectissimum sit.